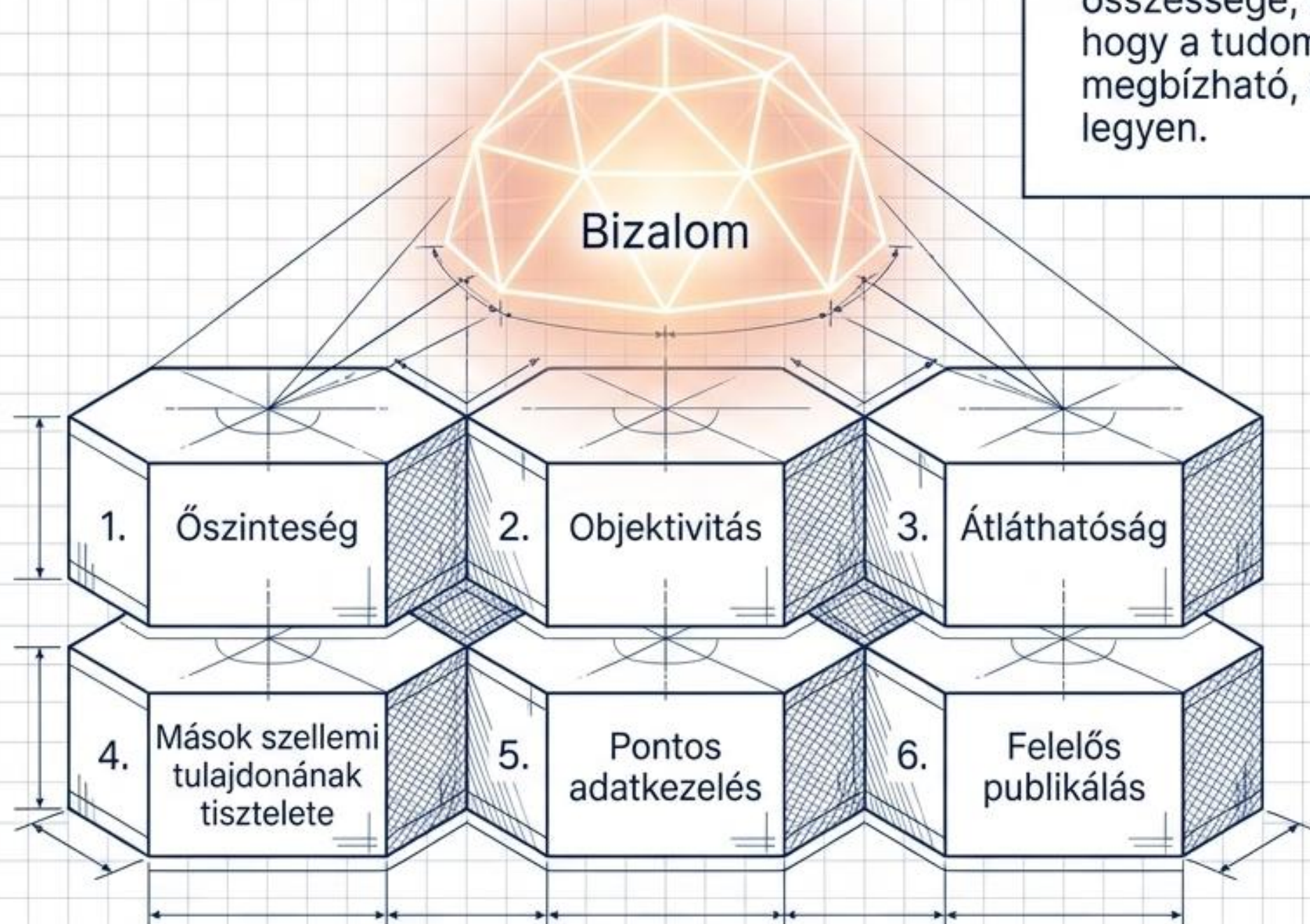

Kutatásetika és plágium

Egyetemi Könyvtár

A kutatásetika alapkövei

A kutatásetika azoknak az alapelveknek és szabályoknak az összessége, amelyek biztosítják, hogy a tudományos kutatás megbízható, átlátható és hiteles legyen.

A tudományos közösség bizalma csak akkor tartható fenn, ha a kutatók ezeket az alapelveket követik.

A fenyegetés: Mi a plágium?

Más személy szellemi alkotásának jogosulatlan felhasználása saját munkánk részeként, megfelelő hivatkozás nélkül.

- ⚠ Szöveg átvétele hivatkozás nélkül
- ⚠ Más szerző gondolatának átvétele forrásmegjelölés nélkül

- ⚠ Ábrák, táblázatok vagy képek jogosulatlan felhasználása
- ⚠ Más kutatási eredményeinek sajátként való bemutatása

A plágium 5 arca

Szó szerinti plágium

Más szerző szövegének változtatás nélküli átvétele megfelelő hivatkozás nélkül.

Mozaikplágium

Az eredeti szöveg kisebb módosításokkal (szinonimák, átírás, szórend) történő Ha a gondolatmenet ugyanaz marad, hivatkozni kell.

Parafrázis hivatkozás nélkül

Tévhit, hogy a saját szavakkal történő átírás mentesít a hivatkozás alól. A forrás feltüntetése kötelező.

Ötplágium (Self-plagiarism)

Saját korábbi munkánk jelentős részének (cikk, szakdolgozat, eredmények) újrafelhasználása jelzés nélkül.

Fordításos plágium

Idegen nyelvű mű lefordítása és sajátként történő közlése.

Hol húzódik a határ?

Safe Zone

Danger Zone

Mint

Amber

Biztonsági zóna - Nem számít plágiumnak

Veszélyzóna - Plágium

- ✓ Szabályosan idézett szó szerinti idézet
- ✓ Megfelelően hivatkozott parafrázis
- ✓ Közismert tények ismertetése
- ✓ Saját kutatási eredmények bemutatása

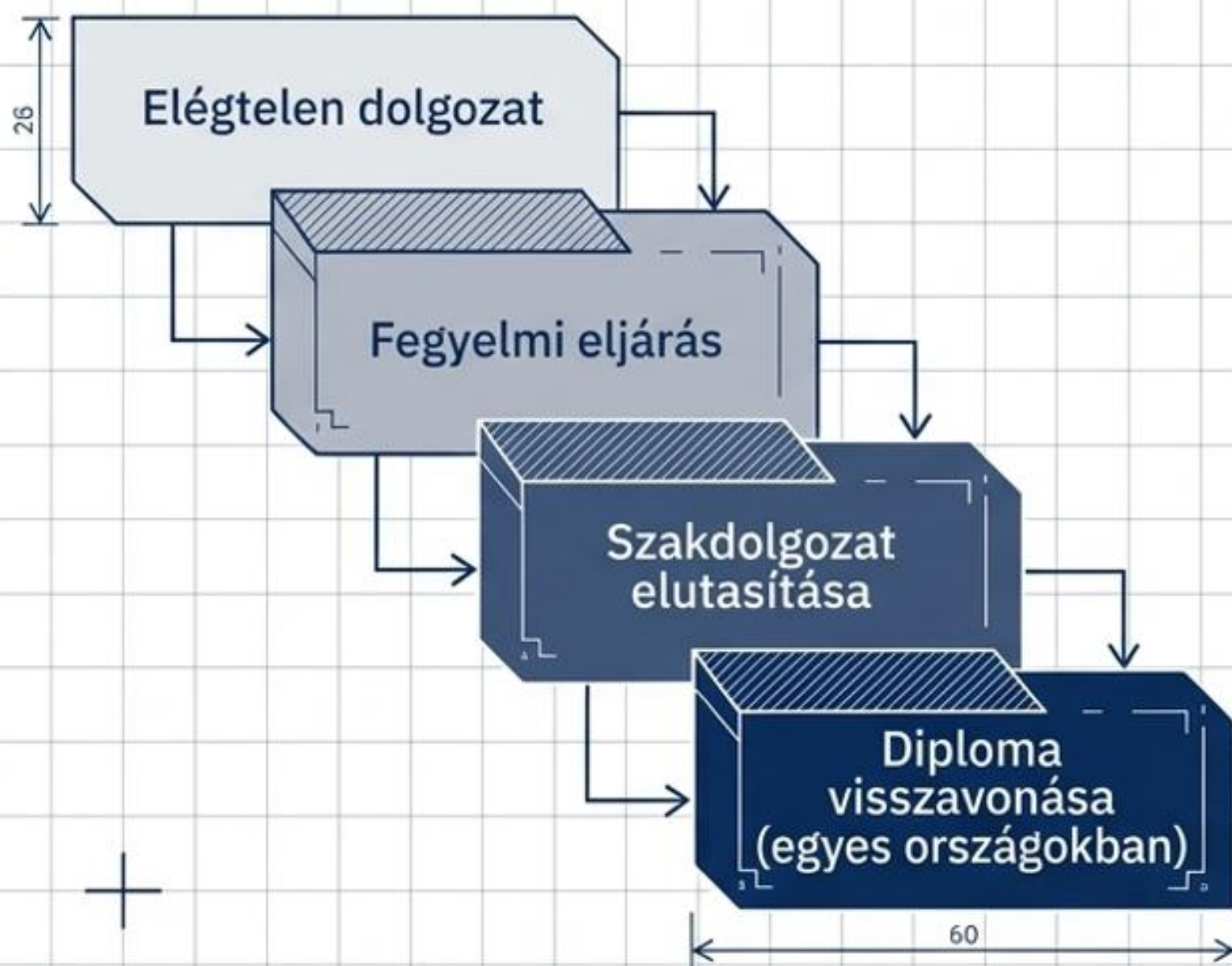
- ✗ Szó szerinti másolás idézőjel nélkül
- ✗ Parafrázis forrás nélkül
- ✗ Mások ábráinak átvétele
- ✗ Saját korábbi cikk újrahasznosítása

A különbség mindig a transzparencia és a megfelelő hivatkozás.

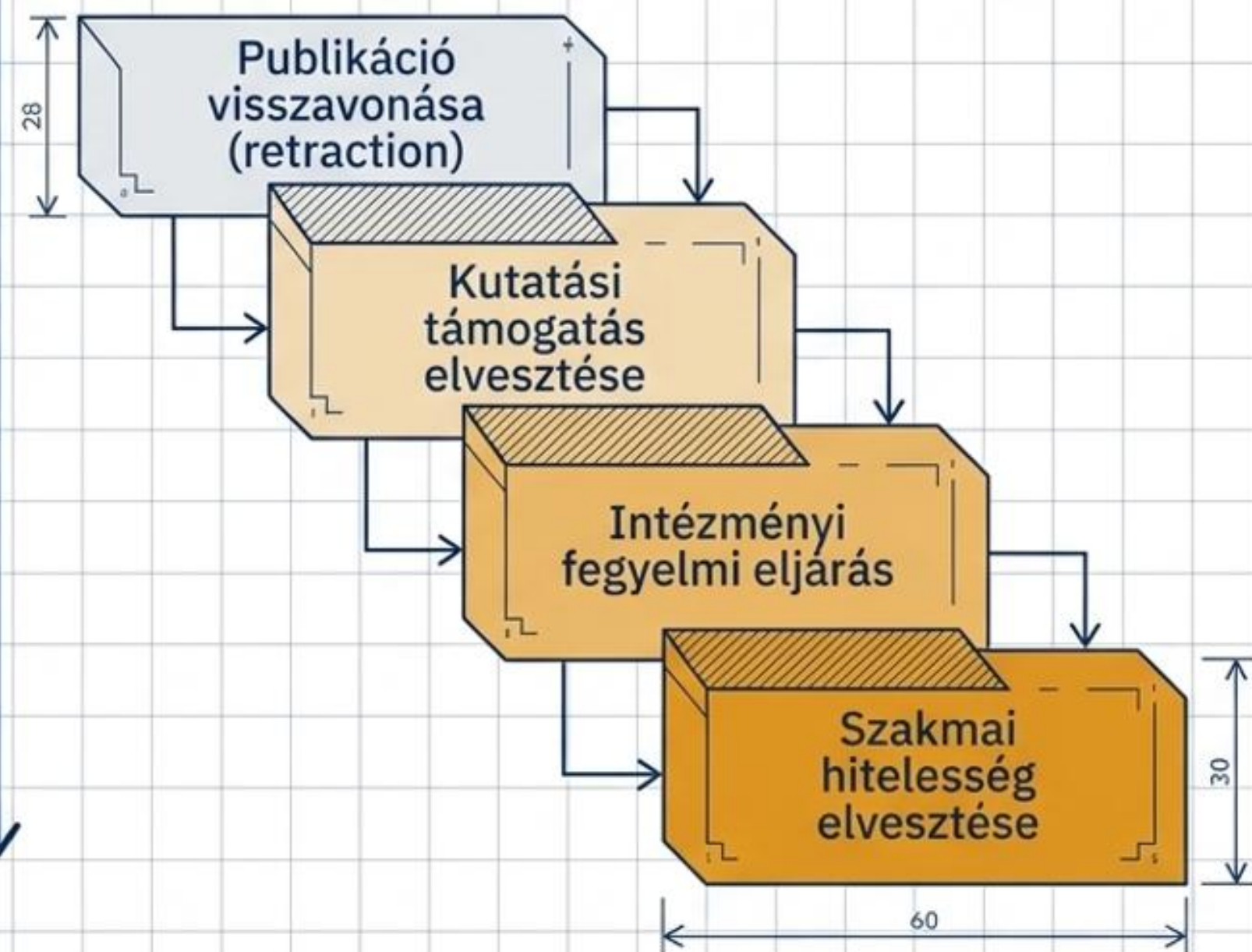
A dominóeffektus: A plágium következményei

Hallgatók esetében

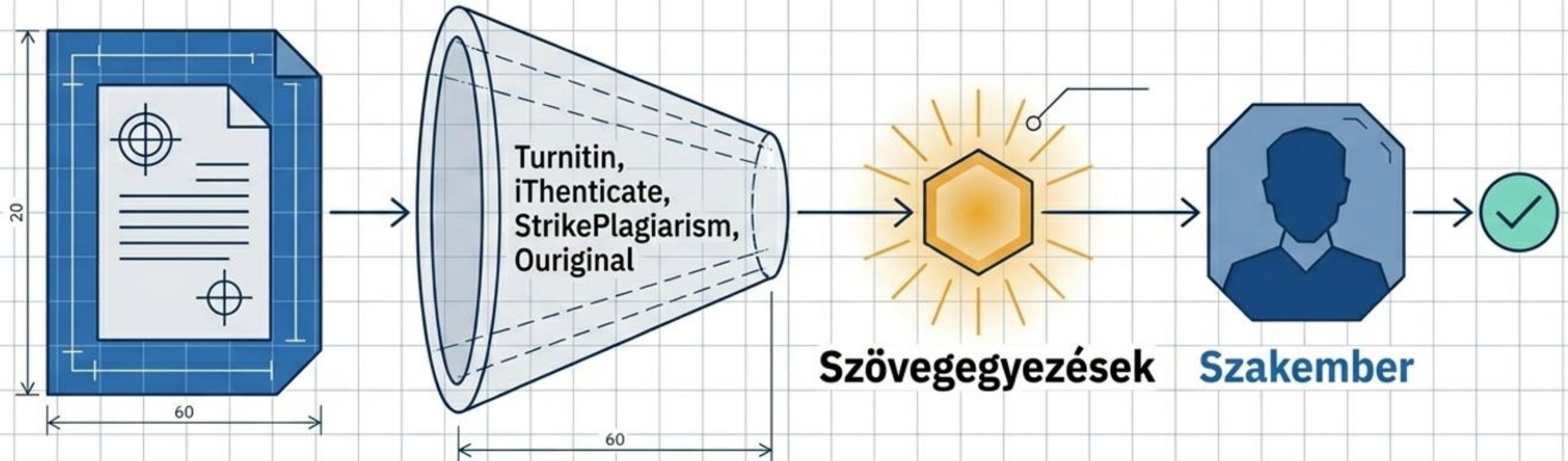

Kutatók esetében

Az ellenőrző rendszerek anatómiája

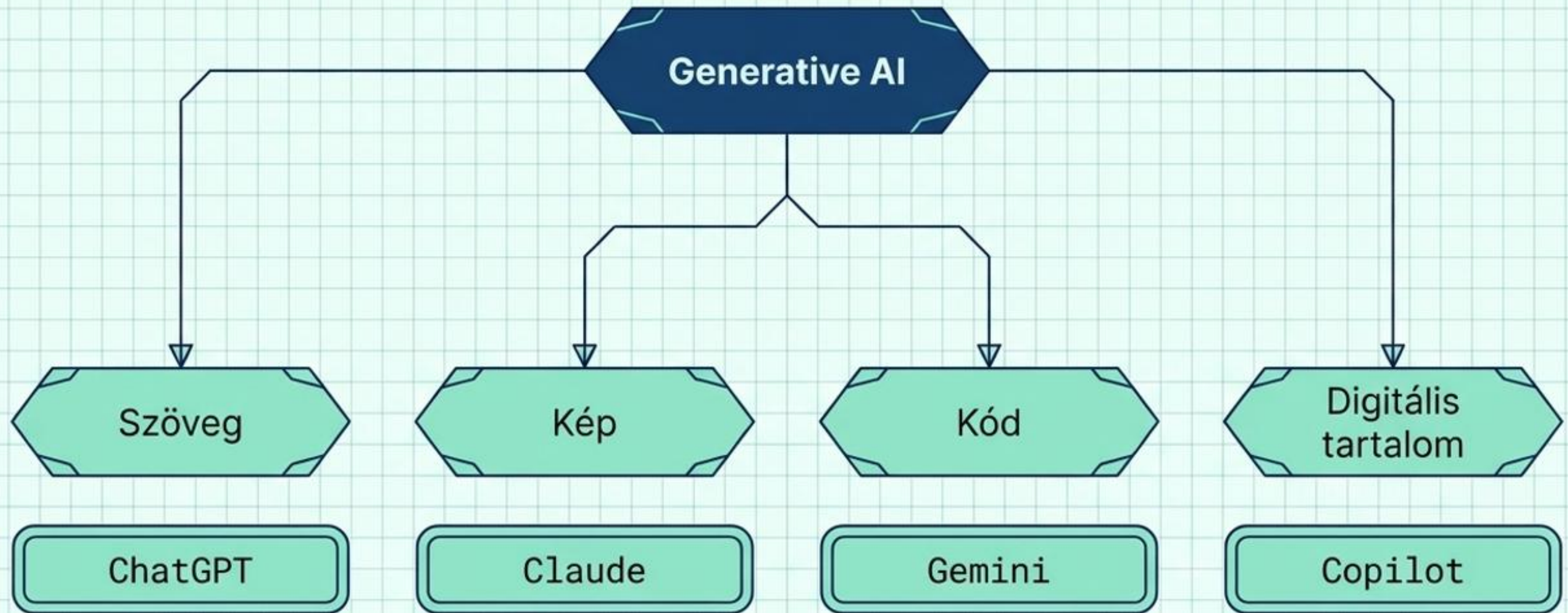
A legtöbb felsőoktatási intézmény plágiumellenőrző rendszereket alkalmaz.

Ezek nem a plágiumot mutatják ki, hanem a szövegegyezéseket.
A végső döntést mindig **szakember** hozza meg.

Az új határvidék: Generatív Mesterséges Intelligencia

Olyan rendszerek, amelyek képesek új szövegek, képek, programkódok vagy más digitális tartalmak előállítására.

A mesterséges intelligencia mint másodpilóta

Számos kutatási feladatban nyújthat segítséget

Szakirodalom
keresése

Kulcsszavak
javaslata

Nyelvi
javítás

Szöveg
összefoglalása

Programkód
készítése

Statisztikai elemzés
támogatása

Publikáció
szerkesztése

Vörös vonalak: Mire nem használható az AI?

A legtöbb tudományos kiadó szigorú tiltásai:

AI feltüntetése
szerzőként

AI által generált
hamis
hivatkozások
használata

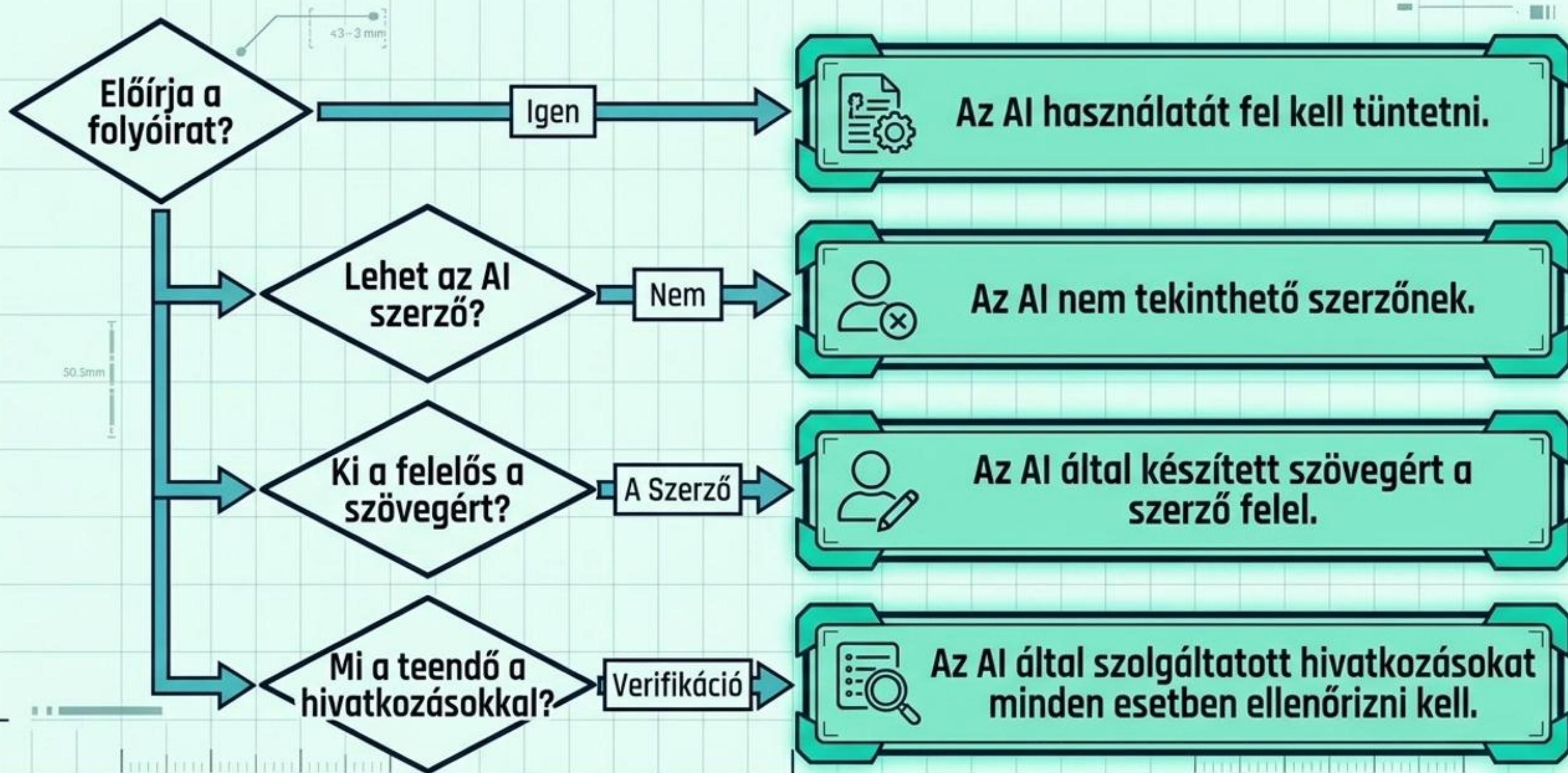
Nem ellenőrzött
AI-tartalom
publikálása

Kutatási
eredmények
ellenőrzés nélküli
generálása

A mesterséges intelligencia által előállított információk pontosságát minden esetben ellenőrizni kell.

AI és Hivatkozás: A publikálási folyamat

A valószínűségmérő: AI-detektálás

Az utóbbi években megjelentek az AI-generated text felismerésére szolgáló rendszerek (pl. Turnitin AI Writing Detection, iThenticate AI Detection).

Ezek a rendszerek **becslést** adnak arra, egy szöveg milyen valószínűséggel készült generatív mesterséges intelligencia segítségével.

Fontos hangsúlyozni, hogy ezek az eszközök nem adnak százszázalékos bizonyosságot, ezért eredményeiket mindig körültekintően kell értelmezni.

A felelős kutató ellenőrzőlistája

Szintézis: Hagyományos etika a modern eszközök korában

[Szöveg] Az AI által készített szöveg átolvasása és ellenőrzése

[Tények] A tények hitelességének emberi vizsgálata

[Hivatkozások] Minden generált hivatkozás manuális ellenőrzése

[Adatvédelem] Érzékeny kutatási adatok védelmének biztosítása

[Szerzői jog] A szerzői jogi előírások maradéktalan betartása

**A generatív mesterséges intelligencia hatékony segédeszköz lehet,
de nem helyettesíti a tudományos gondolkodást.**

További információ: <https://lib.uni-obuda.hu/plagium>